

Comparison of object relations and psychological needs in people with severe and mild symptoms after emotional failure

Saeed Amininia*

MSc. in Family Counseling , Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

Hajar Falahzade

Assistant Professor, Department, of Psychology, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

Extended Abstract

Introduction

Many people are trying to experience a long-term emotional relationship (Whisman et al., 2022). But some experienced breakdown in love by being unable to maintain relationship (Hoffman, 2020). Emotional breakdown is a type of psychological pressure that can lead to severe and long-term emotional problems after the end of a relationship (Rosse, 2007). A group of individuals exhibit more severe symptoms, while another group report milder symptoms of failure (Marshall et al., 2013). It seems that the type of reaction to emotional breakdown can be influenced by various factors (Morris et al., 2015). Object relations, as one of the intrapersonal factors, focuses on the role of adverse childhood experiences in the formation of adulthood emotional disorders (Bornstein, 1985). The origin of competence or lack of competence in emotional relationships can be related to factors resulting from developmental experiences (Donnellan et al., 2005). Insecure early relationship experience causes people to look for unstable and painful relationships and to experience higher levels of vulnerability in these relationships (Cohen, & Levite, 2012).

Received: 24 Mar 2024 Revised: 09 Apr 2024 Accepted: 12 Apr 2024 Published online: 12 Apr 2024

* Corresponding Author: s.amininiya@alumni.sbu.ac.ir

© 2024 The Author(s). This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC BY-NC) license.

DOI: <https://doi.org/10.22034/rip.2024.193950>

Among other factors involved in emotional relationships and the resulting distress, psychological needs can be mentioned (Doorley et al., 2019). Psychological needs are essential for people's mental health and well-being. These needs include autonomy, competence and relatedness. Establishing an emotional relationship is one of the sources of fulfilling these needs (Machia, & Proulx, 2019). Meeting the psychological needs of people in a relationship contributes to the quality of that relationship, secure attachment and personal well-being of people (Legault, 2017). In contrast, the failure of these needs being met, especially from close ones, makes a person prone to passivity and illness (Vansteenkiste, & Ryan, 2013). The consequence of the failure of these needs can be psychological symptoms such as depression and emotional exhaustion (Gunnell et al., 2013).

Despite the existence of research that confirmed the role of early internalized patterns and the failure of psychological needs being met in the experience of post-emotional breakdown syndrome, however, it is not clear, in past studies, how much these two factors influence the severity of the syndrome after breakdown in people who have had the same experience. The purpose of this research was to compare object relations and psychological needs in people with severe and mild symptoms after emotional breakdown.

Method

In a causal-comparative design, 200 people (120 women and 80 men) with emotional breakdown participated in the research by voluntary sampling through virtual networks. Data collection was done with Love Trauma Syndrome Inventory (LTSI), Bell Object Relations Inventory (BORI), and Basic Psychological Needs Satisfaction and Frustration Scale (BPNSFS). The research questionnaires were designed electronically in Google Form and were made available to the participants through social networks. With the help of the cut-off point of the love stroke questionnaire ($M=120$), the participants were divided into two groups of 100 people with severe and mild symptoms. Data were analyzed by multivariate variance analysis using SPSS version 26 software.

Results

The results of the Wilks' Lambda test showed that there was a significant difference between the two groups with severe and mild symptoms in at least one of the components of object relations (Wilks' Lambda = 0.72, $P < 0.001$) and psychological needs (Wilks' Lambda = 0.71, $P < 0.001$). The results showed that people with severe symptoms scored higher in each of the subscales of object relations compared to people with mild symptoms ($P < 0.001$). The size of the effect of group membership in creating differences in object relations subscales varied from 0.16 to 0.22. Other results indicated that people with mild symptoms experienced more psychological needs that have been met, compared to those with severe symptoms; however, people with severe symptoms showed more failure in their psychological needs after emotional breakdown ($P < 0.001$). The size of the effect of group membership in creating differences in the components of psychological needs varied from 0.08 to 0.19.

Discussion and Conclusion

The aim of the present study was to compare object relations and psychological needs in people with severe and mild symptoms after emotional breakdown. The obtained results showed the difference in the components of object relations between the two groups of severe and mild syndromes. In other words, people with severe symptoms obtained higher scores in the components of object relations, which indicated more damage to these components in this group. Also, the results showed that there is a difference between the two groups with severe and mild symptoms in the fulfillment and failure of psychological needs. People with severe symptoms had experienced more frustration and less satisfaction of psychological needs compared to those with mild symptoms. In other words, the more failure of needs is experienced due to emotional breakdown, the more severe symptoms people show afterwards. Therefore, the experience of unhealthy communication patterns and the failure of psychological needs can play a role in experiencing more symptoms after emotional breakdown. In general, the findings of the present research are important along with rebuilding old communication patterns and compensating psychological needs after emotional breakdown. Emotional failure is a possible event in any relationship, the adaptation to which can be different due to damage in intrapersonal and interpersonal factors. Therefore, correcting defective communication patterns and compensating unmet psychological needs, in addition to reducing symptoms, will improve people's communication health in the future. Paying attention to the role of these components in counseling sessions and social services is effective in dealing with problems caused by emotional breakdown.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: Before conducting the research, necessary ethical approval was obtained from the research ethics committee of Shahid Beheshti University (IR.SBU.REC.1400.022). In order to emphasize the principle of confidentiality at the beginning of the research, informed consent was obtained from the participants.

Funding: This research is a personal study without financial support.

Authors' contribution: All parts of the research and preparation of the article were shared equally between the authors.

Conflict of interest: The authors declare no conflicts of interest.

Acknowledgements: The authors would like to thank the individuals who participated in the study.

Keywords: emotional breakdown object relations psychological needs.

Citation: Amininia, S., & Falahzadeh, H. (2024). Comparison of Object Relations and Psychological Needs in People with Severe and Mild Symptoms after Emotional Breakdown. *Recent Innovations in Psychology*, 1(2), 72-84. <https://doi.org/10.22034/rip.2024.193950>

مقایسه روابط ابژه و نیازهای روان‌شناختی در افراد با نشانگان شدید و خفیف پس از شکست عاطفی

کارشناسی ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

سعید امینی نیا ^{id}*

استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

هاجر فلاح زاده ^{id}

چکیده

هدف پژوهش حاضر مقایسه روابط ابژه و نیازهای روان‌شناختی در افراد با نشانگان شدید و خفیف پس از شکست عاطفی بود. در یک طرح علی-مقایسه‌ای ۲۰۰ نفر (۱۲۰ زن و ۸۰ مرد) از افراد دارای شکست عاطفی با روش نمونه‌گیری داوطلبانه از طریق شبکه‌های مجازی در پژوهش شرکت کردند و به پرسشنامه‌های نشانگان ضربه عشق (LTSI)، روابط موضوعی (BORI) و ارضا و ناکامی نیازهای روان‌شناختی (BPNSFS) پاسخ دادند. شرکت کنندگان براساس نقطه برش مقیاس نشانگان ضربه عشق، به دو گروه نشانگان شدید ($n=100$) و خفیف ($n=100$) تقسیم شدند. تحلیل واریانس چندمتغیره نشان داد بین دو گروه با نشانگان شدید و خفیف در ابعاد روابط ابژه و نیازهای روان‌شناختی تفاوت معناداری وجود دارد. به طوریکه افراد با نشانگان شدید در تمام ابعاد روابط ابژه نمره بالاتری داشتند که حاکی از آسیب بیشتر هر یک از مولفه‌ها در این گروه بود ($P<0/001$). همچنین افراد با نشانگان شدید ارضای کمتر و ناکامی بیشتری را در نیازهای روان‌شناختی خود تجربه کرده بودند ($P<0/001$). طبق یافته‌های پژوهش اصلاح الگوهای ارتباطی گذشته و جبران نیازهای روان‌شناختی علاوه بر بهبود نشانگان پس از شکست، می‌تواند مانع از تکرار این عوامل در روابط آینده شود.

کلیدواژه‌ها: شکست عاطفی، روابط ابژه، نیازهای روان‌شناختی

استناد: امینی نیا، سعید، و فلاح زاده، هاجر. (۱۴۰۳). مقایسه روابط ابژه و نیازهای روان‌شناختی در افراد با نشانگان شدید و خفیف پس از شکست عاطفی. *نوآوری‌های اخیر در روان‌شناسی*، ۱(۲)، ۸۴-۷۲.

<https://doi.org/10.22034/rip.2024.193950>

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۱/۰۵ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۱/۲۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۱/۲۴ انتشار برخط: ۱۴۰۳/۰۱/۲۴

*نویسنده مسئول: s.aminiya@alumni.sbu.ac.ir

مقدمه

بسیاری از افراد در تلاش هستند تا یک رابطه عاطفی بلندمدت را تجربه کنند (ویزمن و همکاران، ۲۰۲۲). این در حالی است که برخی از افراد با روابط کوتاه مدت مواجه شده (شولمن و کانولی، ۲۰۱۳) و با ناتوانی در حفظ رابطه، شکست در عشق را تجربه می‌کنند (هافمن، ۲۰۲۰). شکست در عشق یا شکست عاطفی^۱ نوعی فشار روانی است که می‌تواند به بروز مشکلات عاطفی شدید و طولانی مدت پس از پایان رابطه منجر شود (راس، ۲۰۰۷). بروز علائم روان‌شناختی پس از شکست از جمله راه‌های شناخت این ضربه عاطفی است (فانگ و همکاران، ۲۰۱۸)؛ بنابراین به مجموعه‌ای از علائم و نشانه‌هایی که افراد پس از فروپاشی رابطه عاطفی تجربه می‌کنند و باعث اختلال در عملکرد آنها می‌شود، نشانگان شکست عاطفی گفته می‌شود (دهقانی، ۱۳۸۹). برخی از افراد به راحتی با تجربه پس از شکست عاطفی کنار می‌آیند؛ اما برخی دیگر این گونه نیستند (صنم نژاد و همکاران، ۲۰۱۱). بر این اساس گروهی از افراد نشانگان شدیدتری را نشان می‌دهند، درحالی که گروهی دیگر گزارش خفیف‌تری از علائم پس از شکست دارند (مارشال و همکاران، ۲۰۱۳). به نظر می‌رسد نوع واکنش به شکست عاطفی می‌تواند تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار گیرد (موریس و همکاران، ۲۰۱۵). به طوری که این عوامل می‌توانند در شدت نشانگان پس از شکست نقش داشته باشند. شناسایی این عوامل زمینه ساز، می‌تواند در مداخلات روان‌شناختی جهت کاهش شدت نشانگان پس از شکست کمک کننده باشد.

روابط ابژه^۲ به عنوان یکی از عوامل درون فردی، بر نقش تجارت نامطلوب کودکی در شکل‌گیری اختلالات عاطفی بزرگسالی تمرکز دارد (برونشتاین، ۱۹۸۵). این روابط از اولین تعامل مادر و کودک سرچشمه می‌گیرند (هاپریدج و گرینبرگ، ۲۰۰۳)؛ کیفیت این روابط اولیه با مراقب، درونی می‌شود و این الگوی درونی شده بر چگونگی تجربه روابط و تفسیر آن در آینده مؤثر است (استین و همکاران، ۲۰۱۱)؛ بری و همکاران، ۲۰۱۵). منشأ شایستگی یا عدم شایستگی در روابط عاطفی می‌تواند به عوامل ناشی از تجارب رشدی اولیه مرتبط باشد (دانلن و همکاران، ۲۰۰۵). در رابطه عاطفی، دو طرف برای یکدیگر بازنمایی ذهنی درونی شده‌ی اولیه هستند (شارف و شارف، ۱۹۹۷). شروع یک رابطه می‌تواند با حالت ایده‌آل سازی طرف مقابل آغاز شود اما در ادامه هر دو شریک بازنمایی ذهنی خود را وارد رابطه کرده و رابطه به درگیری و ناامیدی ختم می‌شود. در این صورت افراد الگوی ارتباطی که از نظر هیجانی شبیه به موقعیت‌های گذشته است را تجربه می‌کنند (موریسون، ۱۹۹۸). بنابراین تجربه روابط اولیه ناایمن باعث می‌شود که افراد در جستجوی روابط ناپایدار و دردناک باشند و در حین رابطه سطح بالایی از آسیب‌پذیری را تجربه کنند (کوهن و لیویت، ۲۰۱۲). به نظر می‌رسد تحلیل بین فردی رابطه با کمک تحلیل فرایندهای درون فردی رویکردی مؤثر باشد. نتایج مطالعات نشان داده است که تجارب نامطلوب دوران کودکی (وات و همکاران، ۲۰۲۳)، اختلال در عملکرد خانواده (زاگفکا و همکاران، ۲۰۲۱)، داشتن مادر مضطرب و فقدان پایگاه امن (پارک و همکاران، ۲۰۲۰)، ترس از رها شدن (سولوتی و همکاران، ۲۰۲۱)، الگوبرداری از نماد دلبستگی (اکجان و همکاران، ۲۰۲۳) و نقش الگوهای درونی شده‌ی اولیه در تنظیم شناختی و هیجانی (دهقانی فر و همکاران، ۲۰۲۰) می‌توانند در واکنش‌های پس از پایان رابطه عاطفی نقش داشته باشند. با این حال نقش این عوامل درون فردی در تفاوت شدت نشانگان پس از شکست در افرادی که تجربه مشترکی داشته‌اند به خوبی مورد مطالعه قرار نگرفته است. به گونه‌ای که به نقش کیفیت روابط ابژه در کاهش یا افزایش نشانگان پس از

1. emotional failure

2. object relation

شکست عاطفی پرداخته نشده است. همچنین با وجود تأکید فراوان بر نقش دلبستگی ناایمن در نوع پاسخ به شکست عاطفی، عدم توجه به تأثیر دیگر مولفه‌های روابط ابژه نظیر خودمحوری^۱، بیگانگی^۲ و بی‌کفایتی اجتماعی^۳ در شدت نشانگان پس از شکست عاطفی از دیگر محدودیت‌های مطالعات گذشته است.

از دیگر عوامل دخیل در روابط عاطفی و پریشانی‌های ناشی از آن، می‌توان به نیازهای روان‌شناختی^۴ اشاره کرد (دورلی و همکاران، ۲۰۱۹). نیاز دارای جنبه‌های جسمانی، روانی و اجتماعی است (ساری، ۲۰۱۵). نیازهای روان‌شناختی برای سلامت روان و بهزیستی افراد ضروری‌اند. این نیازها شامل خودمختاری^۵، شایستگی^۶ و پیوند داشتن^۷ هستند. در برآورده شدن نیاز به خودمختاری رفتارهای افراد ناشی از فشارهای بیرونی نیست و خود افراد به عنوان علت اعمال‌شان تلقی می‌شوند. نیاز به شایستگی، تعامل مؤثر با محیط از طریق تسلط‌یابی بر وظایف چالش‌برانگیز است و نیاز به پیوند داشتن موجب برقراری رابطه و دلبستگی ایمن در آن می‌شود (رایان و دسی، ۲۰۲۰). برقراری رابطه عاطفی یکی از منابع برآورده شدن این نیازهاست (ماکیا و پرولکس، ۲۰۱۹). بنابراین برآورده شدن نیازهای روان‌شناختی افراد در یک رابطه به کیفیت آن رابطه، دلبستگی ایمن و بهزیستی شخصی افراد کمک می‌کند (لگولت، ۲۰۱۷). در مقابل ناکامی این نیازها، به ویژه از طرف نزدیکان، فرد را مستعد انفعال و بیماری می‌کند (ونس تین کیست و رایان، ۲۰۱۳). پیامد ناکامی این نیازها می‌تواند علائم روان‌شناختی نظیر افسردگی و خستگی عاطفی^۸ باشد (گانل و همکاران، ۲۰۱۳). بنابراین زمانی که ارضای نیازهای روان‌شناختی با ناکامی مواجه می‌شود، تحمل پریشانی در روابط عاطفی برای افراد دشوار شده (دورلی و همکاران، ۲۰۱۹) و باعث بروز نشانگان روان‌شناختی می‌شود (امری و همکاران، ۲۰۱۵). مطالعات نشان داده است که ناکامی نیازهای روان‌شناختی در روابط عاطفی با تجربه نشانگان منفی نظیر افسردگی، خلق منفی و کاهش بهزیستی روان‌شناختی ارتباط دارد (اشمیت و همکاران، ۲۰۲۰؛ پیترک و همکاران، ۲۰۲۲؛ هایسل و همکاران، ۲۰۲۳؛ اکسوی و همکاران، ۲۰۲۳؛ بشارت و همکاران، ۱۴۰۰). در مطالعات گذشته، به نقش این عامل زمینه‌ساز در شدت نشانگان افرادی که تجربه مشترکی از شکست داشته‌اند به خوبی پرداخته نشده است. بنابراین میزان ارضا و یا ناکامی نیازهای روان‌شناختی افراد هنگام پایان رابطه را می‌توان به عنوان عاملی برای داشتن نشانگان شدید و خفیف در نظر گرفت.

در مجموع علی‌رغم وجود پژوهش‌هایی که مؤید نقش الگوهای درونی شده‌ی اولیه و ناکامی نیازهای روان‌شناختی در تجربه نشانگان پس از شکست عاطفی بود، با این حال در مطالعات گذشته مشخص نیست که این دو عامل چه مقدار در شدت نشانگان پس از شکست، در افرادی که تجربه یکسانی داشته‌اند، نقش دارند. به طور کلی عدم توجه به تمام مولفه‌های روابط ابژه، عدم توجه به میزان نیازهای روان‌شناختی ارضا یا ناکام شده در افرادی که نشانگان شدید و خفیف داشته‌اند، از جمله محدودیت‌های پژوهش‌های گذشته است. به نظر می‌رسد شناسایی عواملی که می‌توانند در شدت نشانگان پس از شکست عاطفی اثرگذار باشند، ضروری است. بر این اساس هدف از پژوهش حاضر مقایسه روابط ابژه و نیازهای روان‌شناختی در افراد با نشانگان شدید و خفیف پس از شکست عاطفی بود.

-
1. self-centeredness
 2. alienation
 3. socially incompetent
 4. psychological needs
 5. autonomy
 6. competency
 7. relationship
 8. emotional exhaustion

روش

در قالب یک طرح علی-مقایسه‌ای و از بین کلیه‌ی افراد مجردی که دچار شکست عاطفی شده بودند، نمونه‌ای به حجم ۲۰۰ نفر از طریق نمونه‌گیری داوطلبانه انتخاب شدند. این افراد بر حسب نمره کسب شده در سیاهه نشانگان ضربه‌ی عشق^۱ (LTSI) به دو گروه نشانگان شدید (نمره ۱۲۰ به بالا) و خفیف (نمره کمتر از ۱۲۰) تقسیم شدند. در هر گروه ۱۰۰ نفر حضور داشتند. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل قرار داشتن در سنین ۱۸ تا ۳۰ سال، داشتن تجربه‌ی شکست عاطفی طی یکسال گذشته و رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش بود و ملاک‌های خروج از پژوهش شامل تجربه‌ی سوگ ناشی از دست دادن یکی از اعضای خانواده طی یکسال گذشته، حضور در یک رابطه‌ی عاطفی در زمان شرکت در پژوهش و داشتن تجربه‌ی شکست عاطفی که بیشتر از یکسال از آن گذشته باشد، بود. در ادامه ابزارهای مورد استفاده در پژوهش ارائه شده است.

سیاهه نشانگان ضربه‌ی عشق (LTSI): این سیاهه توسط دهقانی (۱۳۸۹) ساخته شده است و دارای ۴۵ عبارت بوده و سه خرده‌مقیاس علائم شناختی، هیجانی و رفتاری برای ارزیابی علائم سوگ ناشی از فروپاشی روابط عاشقانه را می‌سنجد. هر خرده‌مقیاس ۱۵ عبارت دارد. شرکت کنندگان عبارت‌ها را در طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملاً نادرست (۱) تا کاملاً درست (۵) نمره‌گذاری می‌کنند. نمره کلی بین یک تا ۲۲۵ بوده و نمره‌ی برش این پرسشنامه ۱۲۰ است. هرچه نمره‌ی نشانگان فرد از ۱۲۰ بالاتر باشد نشان‌دهنده‌ی نشانگان شدیدتر است. در مطالعه اصلی، روایی محتوایی به تأیید رسیده و آلفای کرونباخ در یک نمونه دانشجویی برابر با ۰/۷۹ به دست آمده است. ضریب پایایی از طریق بازآزمایی با فاصله یک هفته ۰/۸۱ گزارش شده است.

سیاهه روابط موضوعی^۲ (BORI): این سیاهه توسط بل (۱۹۹۵) تدوین شده است و دارای ۴۵ عبارت بوده که روابط موضوعی را در چهار خرده‌مقیاس دلبستگی نایمن، بیگانگی، بی‌کفایتی اجتماعی و خودمحوری می‌سنجد. برای پاسخ‌های درست نمره ۱ و برای پاسخ نادرست نمره صفر منظور می‌شود. در مطالعه اصلی ضرایب پایایی بازآزمایی چهار هفته‌ای خرده‌مقیاس‌ها از ۰/۵۸ تا ۰/۹۰ و همسانی درونی از ۰/۷۸ تا ۰/۹۰ گزارش شده است. مسگریان و همکاران (۱۳۹۶) به بررسی روایی و پایایی این سیاهه پرداختند. در مطالعه آنان آلفای کرونباخ بین ۰/۶۶ تا ۰/۷۷ و ضریب دو نیمه کردن بین ۰/۶۰ تا ۰/۷۷ بدست آمد.

مقیاس ارضا و ناکامی نیازهای روان‌شناختی^۳ (BPNSFS): این مقیاس توسط چن و همکاران (۲۰۱۵) ساخته شده است. مقیاس دارای ۲۴ عبارت و شش خرده‌مقیاس است. سه خرده‌مقیاس به ارضای نیاز به خودمختاری، شایستگی و پیوند داشتن اختصاص داشته و سه خرده‌مقیاس دیگر نیز ناکامی هر یک از نیازهای خودمختاری، شایستگی و پیوند داشتن را ارزیابی می‌کنند. شرکت کنندگان میزان موافقت خود را با هر عبارت در طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً مخالفم (۵) نشان می‌دهند. حداقل نمره برای هر خرده‌مقیاس چهار و حداکثر نمره ۲۰ می‌باشد. هرچه نمره بالاتر باشد به معنای ارضا و یا ناکامی بیشتر نیاز روان‌شناختی است. در نسخه اولیه، ماده‌ها از همسانی درونی مطلوبی برخوردار بودند و ضریب آلفای کرونباخ برای ارضای نیازها در دامنه ۰/۷۳ تا ۰/۸۹ و برای ناکامی نیازها در دامنه ۰/۶۴ تا ۰/۸۶ قرار داشت (چن و همکاران، ۲۰۱۵). شیخ‌الاسلامی و همکاران (۱۳۹۸) در بررسی پایایی مقیاس، ضرایب آلفای کرونباخ برای نمره کل را ۰/۸۱ و برای خرده‌مقیاس‌ها از ۰/۶۸ تا ۰/۷۸ به دست آوردند.

1. Love Trauma Syndrome Inventory (LTSI)

2. Bell Object Relations Inventory (BORI)

3. Basic Psychological Needs Satisfaction and Frustration Scale (BPNSFS)

پرسشنامه‌های پژوهش به صورت الکترونیکی در گوگل فرم طراحی شده و از طریق شبکه‌های اجتماعی در دسترس شرکت کنندگان قرار گرفتند. با کمک نقطه برش سیاهه نشانگان ضربه عشق (LTSI) شرکت کنندگان به دو گروه ۱۰۰ نفری با نشانگان شدید و خفیف تقسیم شدند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با شاخص‌های توصیفی و آزمون تحلیل واریانس چندمتغیره و با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ انجام شد.

یافته‌ها

توصیف جمعیت شناختی نشان داد که در کل نمونه ۱۲۰ نفر زن و ۸۰ نفر مرد با میانگین سنی ۲۲/۳۹ و ۲۳/۰۱ و انحراف استاندارد ۳/۱۶ و ۳/۲۱ حضور داشتند. مقایسه‌ها بر اساس جنسیت نشان داد که تفاوت معناداری میان دو گروه در روابط ابژه و نیازهای روان‌شناختی وجود ندارد ($P > ۰/۰۵$). بر این اساس تحلیل‌ها بدون در نظر گرفتن نقش جنسیت ادامه یافت.

در ابتدا به بررسی مفروضات تحلیل واریانس چندمتغیره پرداخته شد. توزیع متغیرها به تفکیک گروه‌ها نرمال بود ($P > ۰/۰۵$)، همگنی واریانس‌ها محقق شده بود ($P > ۰/۰۵$)، همگنی ماتریس واریانس و کوواریانس وجود داشت ($P > ۰/۰۵$) و در نهایت میان متغیرهای وابسته همبستگی متوسط و معناداری وجود داشت ($P < ۰/۰۱$). نتایج آزمون چندمتغیره بودن لامبدای ویلکز نشان داد بین دو گروه با نشانگان شدید و خفیف در حداقل یکی از مولفه‌های روابط ابژه تفاوت معناداری وجود دارد ($Wilks' \text{Lambda} = ۰/۷۲, P < ۰/۰۰۱$). مقایسه گروه‌ها در ابعاد روابط ابژه در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱. مقایسه مولفه‌های روابط ابژه در افراد با نشانگان شدید و خفیف

ابعاد	نشانگان شدید		نشانگان خفیف		نتایج تحلیل واریانس چندمتغیره	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	آماره F	سطح معناداری
خودمحوری	۸/۵۴	۳/۶۲	۴/۹۴	۳/۰۸	۵۶/۹۵	۰/۰۰۱
بیبگانگی	۷/۵۴	۲/۰۹	۵/۴۴	۲/۳۱	۴۵/۲۲	۰/۰۰۱
دلبستگی ناایمن	۷/۰۵	۲/۴۴	۴/۹۲	۲/۴۰	۳۸/۵۸	۰/۰۰۱
بی‌کفایتی اجتماعی	۴/۰۷	۲/۱۸	۲/۱۵	۱/۷۵	۴۷/۰۷	۰/۰۰۱

جدول ۱ نشان می‌دهد که افراد دارای نشانگان شدید در مقایسه با افراد با نشانگان خفیف نمره بیشتری در هر یک از خرده مقیاس‌های روابط ابژه کسب کرده‌اند ($P < ۰/۰۰۱$). اندازه اثر عضویت گروهی در ایجاد تفاوت در خرده مقیاس‌های روابط ابژه از ۰/۱۶ تا ۰/۲۲ در تغییر بود.

در ادامه به مقایسه نیازهای روان‌شناختی در دو گروه با نشانگان شدید و خفیف پرداخته شد. آزمون لامبدای ویلکز نشان داد که بین دو گروه با نشانگان شدید و خفیف در حداقل یکی از ابعاد ارضا یا ناکامی نیازهای روان‌شناختی تفاوت معناداری وجود دارد ($Wilks' \text{Lambda} = ۰/۷۱, P < ۰/۰۰۱$). مقایسه گروه‌ها در مولفه‌های ارضا یا ناکامی نیازهای روان‌شناختی در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲. مقایسه مولفه‌های نیازهای روان‌شناختی در افراد با نشانگان شدید و خفیف

ابعاد	نشانگان شدید		نشانگان خفیف		نتایج تحلیل واریانس چندمتغیره	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	آماره F	سطح معناداری
ارضای خودمختاری	۱۲/۰	۳/۲۰	۱۳/۸۵	۲/۹۶	۱۷/۷۱	۰/۰۰۱
ارضای شایستگی	۱۴/۵۵	۳/۳۷	۱۶/۷۹	۲/۸۸	۲۵/۵۲	۰/۰۰۱
ارضای پیوند داشتن	۱۳/۵۱	۳/۳۰	۱۶/۱۹	۳/۱۵	۳۴/۴۱	۰/۰۰۱
ناکامی خودمختاری	۱۱/۹۲	۳/۷۳	۸/۸۳	۴/۰۵	۳۱/۴۵	۰/۰۰۱
ناکامی شایستگی	۱۱/۹۵	۳/۷۹	۸/۴۷	۳/۱۹	۴۹/۱۳	۰/۰۰۱
ناکامی پیوند داشتن	۱۱/۰۴	۴/۵۴	۷/۱۹	۳/۲۹	۴۶/۹۴	۰/۰۰۱

جدول ۲ نشان می‌دهد که افراد دارای نشانگان خفیف در مقایسه با نشانگان شدید ارضای بیشتری از نیازهای روان‌شناختی را تجربه کرده بودند. در صورتی که افراد با نشانگان شدید ناکامی بیشتری را در نیازهای روان‌شناختی خود پس از شکست عاطفی نشان دادند ($P < 0/001$). اندازه اثر عضویت گروهی در ایجاد تفاوت در مولفه‌های نیازهای روان‌شناختی از ۰/۰۸ تا ۰/۱۹ در تغییر بود.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر مقایسه روابط ابژه و نیازهای روان‌شناختی در افراد با نشانگان شدید و خفیف پس از شکست عاطفی بود. نتایج نشان دهنده تفاوت مولفه‌های روابط ابژه در بین دو گروه نشانگان شدید و خفیف بود. به عبارت دیگر افراد با نشانگان شدید نمرات بالاتری را در مولفه‌های روابط ابژه کسب کردند که حاکی از آسیب بیشتر این گروه در این مولفه‌ها بود. همچنین نتایج نشان داد بین دو گروه با نشانگان شدید و خفیف در ارضا و ناکامی نیازهای روان‌شناختی تفاوت وجود دارد. افراد با نشانگان شدید در مقایسه با نشانگان خفیف ناکامی بیشتر و ارضای کمتری در نیازهای روان‌شناختی را تجربه کرده بودند. به عبارت دیگر هرچقدر ناکامی بیشتری از نیازها به واسطه شکست عاطفی تجربه شود، افراد نشانگان شدیدتری را پس از آن بروز می‌دهند. بنابراین تجربه الگوهای ارتباطی ناسالم و ناکامی نیازهای روان‌شناختی می‌تواند در تجربه بیشتر علائم پس از شکست عاطفی نقش داشته باشند.

نتایج مطالعه حاضر از حیث نقش روابط ابژه در قالب تجارت نامطلوب اولیه در نحوه مواجهه با شکست عاطفی با پژوهش‌های گذشته (حشمتی و همکاران، ۲۰۲۱؛ زاگفکا و همکاران، ۲۰۲۱؛ آیسما و همکاران، ۲۰۲۲؛ گرای و ماسکرا، ۲۰۲۲؛ دهقانی‌فر و همکاران، ۲۰۲۲؛ اکجان و همکاران، ۲۰۲۳؛ وات و همکاران، ۲۰۲۳) همسو بود. با این حال در مطالعات قبلی نتایجی مبنی بر نقش روابط ابژه در شدت نشانگان در افرادی که تجربه یکسانی در شکست عاطفی داشته‌اند، گزارش نشده بود. در تبیین این یافته به نظر می‌رسد روابط ابژه علاوه بر کیفیت رابطه می‌تواند در شرایط پس از پایان رابطه نیز نقش داشته باشد. شکست عاطفی در صورتی می‌تواند با بروز نشانگان شدیدتر همراه باشد که فرد با داشتن عوامل زمینه‌سازی نظیر الگوهای ارتباطی ناکارآمد با آن روبه‌رو شود. در این صورت است که نشانگان پس از شکست افزایش می‌یابد. درحالی‌که اگر این ساختار ارتباطی از جانب مراقبان با آسیب کمتری شکل بگیرد و افراد روابط ابژه ایمن‌تری را تجربه کنند، در صورت مواجه شدن با پایان رابطه، برخورد سازگارانه‌تری داشته و شدت کمتری از نشانگان شکست را تجربه می‌کنند. بنابراین با اصلاح این الگوهای ارتباطی می‌توان شرایط را برای کاهش نشانگان در افراد فراهم کرده و مانع از تکرار این چرخه معیوب ارتباطی در روابط آینده شد.

نتایج مطالعه حاضر از حیث نقش ارضا و ناکامی نیازهای روان‌شناختی در نشانگان شکست عاطفی، با پژوهش‌های گذشته (اشمیت و همکاران، ۲۰۲۰؛ پیترک و همکاران، ۲۰۲۲؛ ترزی، ۲۰۲۲؛ هایسل و همکاران،

۲۰۲۳؛ اکسوی و همکاران، ۲۰۲۳) همسو بود. با این حال در مطالعات قبلی به نقش ارضا و ناکامی نیازهای روان‌شناختی در تفاوت شدت نشانگان در افرادی که تجربه یکسانی داشته‌اند، پرداخته نشده بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت اگرچه شکست عاطفی با ناکامی نیازهای بنیادین روان‌شناختی ارتباط دارد اما اگر افراد پس از پایان رابطه بتوانند نیازهای روان‌شناختی از دست رفته خود را جبران کنند، شدت نشانگان در آنها کاهش می‌یابد. باقی ماندن احساس ناکامی از نیازهای خودمختاری، شایستگی و پیوند داشتن به علت شکست رابطه موجب افزایش شدت نشانگان در فرد می‌شود. بنابراین اگر ناکامی از نیازهای بنیادین روان‌شناختی پس از شکست جبران نشود با افزایش نشانگان همراه خواهد بود. فراهم کردن تجربه اصلاحی برای جبران نیازهای ناکام شده و توجه به منابع اجتماعی افراد برای رسیدن به این هدف، موجب ارتقای سازگاری با رابطه از دست رفته و ترمیم پیامدهای آن می‌شود.

در مجموع، یافته‌های پژوهش حاضر در راستای بازسازی الگوهای ارتباطی قدیمی و جبران نیازهای روان‌شناختی پس از شکست عاطفی دارای اهمیت است. شکست عاطفی یک رویداد محتمل در هر رابطه‌ای است که سازگاری با آن به واسطه‌ی آسیب در عوامل درون‌فردی و بین‌فردی می‌تواند متفاوت باشد. بنابراین اصلاح الگوهای ارتباطی معیوب و جبران نیازهای روان‌شناختی ناکام شده علاوه بر کاهش نشانگان موجب ارتقای سلامت ارتباطی افراد در آینده می‌گردد. توجه به نقش این مولفه‌ها در جلسات مشاوره و خدمات اجتماعی در برخورد با مشکلات ناشی از شکست عاطفی تاثیرگذار است.

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی روبه‌رو بود که می‌توان علاوه بر نمونه‌گیری داوطلبانه، که تعمیم نتایج را با احتیاط روبه‌رو می‌کند، به عدم مقایسه هر کدام از این مولفه‌ها در افرادی که خود رابطه عاطفی را پایان داده‌اند با افرادی که شریک عاطفی رابطه را تمام کرده است، اشاره کرد. بر این اساس به پژوهشگران آتی پیشنهاد می‌شود تا به مقایسه مولفه‌های روابط ابژه و نیازهای روان‌شناختی در افرادی که شروع کننده پایان رابطه بودند در مقابل کسانی که شریک‌شان شروع کننده پایان رابطه بوده است، بپردازند.

ملاحظات اخلاقی

قبل از اجرای پژوهش تأییدیه اخلاقی به شماره IR.SBU.REC.1400.022 از کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه شهید بهشتی تهران اخذ شد. در جهت تأکید بر اصل رازداری در ابتدای پژوهش، رضایت آگاهانه از شرکت کنندگان اخذ شد.

حمایت مالی و سپاسگزاری

پژوهش حاضر از حمایت مالی برخوردار نبوده است. همچنین نویسندگان از تمامی افرادی که در پژوهش حاضر شرکت کردند تقدیر و تشکر می‌نمایند.

تعارض منافع

پژوهش حاضر دارای تعارض منافع نبوده است.

منابع

- بشارت، محمدعلی، جعفری، فرزانه، و غلامعلی لواسانی، مسعود. (۱۴۰۰). پیش‌بینی نشانه‌های اضطراب و افسردگی بر اساس ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی. *روانشناسی، رویش روان‌شناسی*، ۱۰(۱)، ۳۴-۲۵. URL: <http://dorl.net/dor/20.1001.1.2383353.1400.10.1.3.3>
- دهقانی، محمود. (۱۳۸۹). بررسی اثربخشی روان‌درمانی کوتاه‌مدت تعدیل‌کننده اضطراب بر نشانگان ضربه عشق. رساله دکتری منتشر نشده، دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی، تهران. URL: <http://psychology313.blogfa.com/post/11>
- شیخ‌الاسلامی، راضیه، یزدانی، فرزانه، و رضوی اصطهباناتی، زینب. (۱۳۹۸). ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس ارضا و ناکامی نیازهای بنیادین روان‌شناختی. *مجله روان‌شناسی*، ۲۳(۱)، ۸۲-۶۶. URL: <http://www.iranapsy.ir/fa/Article/21429>
- مسگریان، فاطمه، آزاد فلاح، پرویز، فراهانی، حجت‌الله، و قربانی، نیما. (۱۳۹۶). ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس روابط موضوعی بل. *روانشناسی بالینی و شخصیت*، ۱۵(۲)، ۲۰۴-۱۹۳. URL: <https://doi.org/10.22070/cpap.2020.2828>

References

- Akcan, G., Baykal, N. B., & Genc, E. (2023). Growing up with a cheating father: A qualitative analysis of adult daughters' family and romantic relationships. *International Journal of Systemic Therapy*, 34(3), 1-16. <https://doi.org/10.1080/2692398X.2023.2224715>
- Aksoy, D., Simoes, C., & Anne Favre, C. (2023). Exposure to intimate-partner violence and resilience transition analysis. *International Journal of environmental Research and public health*, 20(9), 1-21. <https://doi.org/10.3390/ijerph20095676>
- Barry, D. J., Seager, M., & Brown, B. (2015). Gender differences in the association between attachment style and adulthood relationship satisfaction. *New male studies: An international journal*, 4(3), 63-74. URL: <https://www.semanticscholar.org/paper/Gender-differencesbetween-style>
- Basharat, M. A., Jafari, F., & Lavasani, G. A. M. (2022). Prediction of anxiety and depression symptoms based on the satisfaction of basic psychological needs. *Journal of Psychological Development*, 10(1), 25-34 (In Persian). URL: <http://dorl.net/dor/20.1001.1.2383353.1400.10.1.3.3>
- Bell, M. D. (1995). *Bell object relation and reality testing inventory (BORRTI)*. Western Psychological Services. URL: <https://www.researchgate.net/profile/Morris-Bell/publication/242282903>
- Bornstein, R. F. (1985). Review of Object Relations in Psychoanalytic Theory. *Psychoanalytic Psychology*, 2(4), 373-379. <https://doi.org/10.1037/0736-9735.2.4.373>
- Chen, B., Vansteenkiste, M., Beyers, W., Boone, L., Deci, E. L., Kaap Deeder, J., Duriez, B., Lens, W., Matos, L., Mouratidis, A., Ryan, R. M., Sheldon, K. M., Soenens, B., Petegem, S. V., & Verstuyf, J. (2015). Basic Psychology Need Satisfaction, Need Frustration, and Need Strength Across Four Cultures. *Motivation and Emotion*, 39(2), 216-236. <http://dx.doi.org/10.1007/s11031-014-9450-1>
- Civilotti, C., Dennis, J. L., Maran, D. A., & Margola, D. (2021). When love just ends: An investigation of the relationship between dysfunctional behaviors, attachment styles, gender, and relationship dissolution. *Frontiers in psychology*, 12, 1-14. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.662237>
- Cohen, O., & Levite, Z. (2012). High conflict divorced couples: Combining systemic and psychodynamic perspective. *Journal of Family Therapy*, 34(4), 1-16. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6427.2011.00539.x>
- Dehghani, M. (2010). *Investigating the effectiveness of short-term anxiety-reducing psychotherapy on the symptoms of love conflict*. Unpublished doctoral thesis, University of Rehabilitation Sciences and Social Welfare (In Persian). URL: <http://psychology313.blogfa.com/post/11>
- Dehghanifar, F., Khosropour, F., & Tehrani, M. (2020). Structural modeling of object relations mediated by cognitive emotion regulation to predict the love trauma syndrome in Female students. *Preventive Care in Nursing and Midwifery Journal*, 10(2), 1-8. <http://dx.doi.org/10.52547/pcnm.10.2.34>
- Donnellan, M. B., Rife, D. L., & Conger, R. D. (2005). Personality family history, and competence in early adult romantic relationship. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88(3), 562-576. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.88.3.562>
- Doorley, J. D., Kashdan, T. B., Alexander, L. A., Blalock, D. V., & Mcknight, P. E. (2019). Distress tolerance in romantic relationship: A diary exploration with methodological considerations. *Motivation and Emotion*, 43(3), 505-516. <https://doi.org/10.1007/s11031-019-09751-3>
- Eisma, M. C., Tonus, D., De Jong, P. J. (2022). Desired attachment and breakup distress relate to automatic approach of the ex-partner. *Journal of behavior therapy and experimental psychiatry*, 75(2), 1-8. <https://doi.org/10.1016/j.jbtep.2021.101713>

- Emery, A. A., Toste, J. R., & Heath, N. L. (2015). The balance of intrinsic need satisfaction across contexts as A predictor of depressive symptoms in children and adolescents. *Motivation and Emotion*, 39(5), 753-765. <https://doi.org/10.1007/s11031-015-9491-0>
- Fang, S., Chung, M. C., & Watson, C. (2018). The impact of posttraumatic stress symptoms, posttraumatic stress cognitions and interpersonal dependency on psychological co-morbidities following relationship dissolution among college students. *Journal of Mental Health*, 27(5), 1-8. <https://doi.org/10.1080/09638237.2018.1437600>
- Garay, A. R., & Mosquera, D. (2022). Using EMDR to trat intimate partner relationship break-up issues. *Journal Frontiers Psychology*, 13, 1-14. <http://dx.doi.org/10.3389/fpsyg.2022.971856>
- Gunnell, K. E., Crocker, P. R. E., Wilson, P. M., & Mack, D. E. (2013). Psychological Need Satisfaction and Thwarting: A Test of Basic Psychological Needs Theory in Physical Activity Contexts. *Journal Psychology of Sport and Exercise*, 14(5), 599-607. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2013.03.007>
- Heissel, A., Pietrek, A., Kangas, M., Kaap-Deeder, J. D., & Rapp, M. A. (2023). The mediating role of rumination in the relation between basic psychological need frustration and depressive symptoms. *Journal of Clinical Medicine*, 12(2), 1-10. <https://doi.org/10.3390/jcm12020395>
- Heshmati, R., Zemestani, M., vujanovic, A. (2021). Associations of childhood maltreatment and attachment styles with romantic breakup grief severity: The role of emotional suppression. *Journal of interpersonal violence*, 37(13,14), 1-22. <https://doi.org/10.1177/0886260521997438>
- Hoffman, W. (2020). Communication modes during romantic dissolution: The impact attachment and intimacy on initiator breakup strategies. *An International Journal on Personal Relationship*, 14(2), 87-103. <https://doi.org/10.5964/ijpr.v14i2.3937>
- Huprich, S. K., & Greenberg, R. P. (2003). Advances in the assessment of object relations in the 1990s. *Clinical psychology Review*, 23(5), 665-695. [https://doi.org/10.1016/S0272-7358\(03\)00072-2](https://doi.org/10.1016/S0272-7358(03)00072-2)
- Legault, L. (2017). Self-Determination theory. In V. Zeigler-Hill & T. Shackelford (Eds.), *Encyclopedia of Personality and Individual Differences* (pp. 1-9). Springer. http://dx.doi.org/10.1007/978-3-319-28099-8_1162-1
- Machia, L. V., & Proulx, M. L. (2019). The diverging effects of need fulfillment obtained from within and outside of a romantic relationship. *Journal personality and social psychology bulletin*, 46(5), 1-13. <https://doi.org/10.1177/0146167219877849>
- Marshall, T. C., Bejanyan, K., Ferenczi, N. (2013). Attachment styles and personal growth following romantic breakups: The mediating roles of distress rumination, and tendency to rebound. *Plos One*, 8(9), 1-11. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0075161>
- Mesgarian, F., Azadfalsh, P., Farahani, H., & Qurbani, N. (2017). Psychometric features of the Persian version of Bell thematic relationships. *Clinical Psychology and Personality*, 15(2), 193-204 (In Persian). <https://doi.org/10.22070/cpap.2020.2828>
- Morris, C. E., Reiber, C., Roman, E. (2015). Quantitative Sex Differences in Response to the Dissolution of a Romantic Relationship. *Journal Evolutionary Behavioral Sciences*, 9(4), 270-282. <https://doi.org/10.1037/ebc0000054>
- Morrison, T. L. (1998). Object Relations Theory and Marital Interaction. *Journal of Couples Therapy*, 7(2), 33-56. https://doi.org/10.1300/J036v07n02_04
- Park, T. Y., Park, Y., & Koh, E. (2020). Attachment and romantic relations dissolution: A case study of family. *Australian & New Zealand Journal of Family Therapy*, 41(4), 393-410. <https://doi.org/10.1002/anzf.1433>
- Pietrek, A., Kangas, M., Kliegl, R., Rapp, M. A., Heinzel, S., Kaap-Deeder, J. V. D., & Heissel, A. (2022). Basic psychological need satisfaction and frustration in majer depressive disorder. *Journal frontiers in psychiatry*, 13, 1-10. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.962501>
- Rosse, R. B. (2007). The love trauma syndrome. Da Capo Lifelong Books. URL: <https://www.amazon.com/Love-Trauma-Syndrome-Yourself-Broken/dp/0738206229>
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2020). Intrinsic and extrinsic motivation from a self-determination theory perspective: Definitions, theory, practices, and future directions. *Journal Contemporary Educational Psychology*, 61, Article 101860. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101860>
- Sanamnejad, G., Pashavi, G., Oftadehal, M., Ostadhasnloo, H., Khodayarifard, M., Aryan, K., & Farahani, H. (2011). Emotional intelligence and self- concept in people with and without failure in love. *Journal Social and Behavioral Sciences*, 30(3), 1447-1451. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.10.280>
- Sari, I. (2015). Satisfaction of basic psychological needs and goal orientation in young athletes: A Test of basic psychological needs theory. *Kinesiology*, 47 (2), 159-158. URL: <https://hrcak.srce.hr/150542>
- Scharff, J., & Scharff, M. D. (1997). object relations couple therapy. *American Journal of Psychology*, 51(2), 141-173. <https://doi.org/10.1176/appi.psychotherapy.1997.51.2.141>

- Schmidt, A., Neubauer, A. B., Schmiedek, F., & Dirk, J. (2020). The bright and the dark side of peer relationship: differential effects of relatedness satisfaction and frustration at school on affective well-being in Children daily lives. *Developmental Psychology*, 56(8), 1532-1546. <https://doi.org/10.1037/dev0000997>
- Shaykh al-Islami, R., Yazdani, F., & Razavi Estehbanati, Z. (2019). Psychometric characteristics of the scale of satisfaction and failure of basic psychological needs. *Journal of Psychology*, 23(1), 66-82 (In Persian). URL:<http://www.iranapsy.ir/fa/Article/21429>
- Shulman, S., & Connolly, J. (2013). The challenge of romantic relationships in emerging adulthood: Reconceptualization of the field. *Society for the study of emerging adulthood*, 1(1), 27-39. <https://doi.org/10.1177/2167696812467330>
- Stein, M. B., Siefert, C. J., Stewart, R. V., & Hilsenroth, M. (2011). Relationship between the social cognition and object relations scale (SCORS) and attachment style in a clinical sample. *Journal Psychol Psychother*, 18(6), 512-523. <https://doi.org/10.1002/cpp.721>
- Terzi, H. (2022). *Romantic break-ups in young adulthood: The connotations, predictors, and common reasons*. [Unpublished doctoral dissertation]. Middle East Technical University. <https://hdl.handle.net/11511/98614>
- Vansteenkiste, M., & Ryan, R. M. (2013). On psychological growth and vulnerability: basic psychological need satisfaction and need frustration as a unifying principle. *Journal of Psychotherapy Integration*, 23(3), 263-280. <https://doi.org/10.1037/a0032359>
- Watt, A. S., Kidd, M., Roos, A., & Lesch, E. (2023). Romantic relationship dissolutions are significantly associated with posttraumatic stress symptoms as compared to a DSM-5 criterion A event: A case-case-control comparison. *European Journal of Psychotraumatology*, 14(2), 1-18. <https://doi.org/10.1080/20008066.2023.2238585>
- Whisman, M. A., Salinger, J. M., & Sbarra, D. A. (2022). Relationship Dissolution and Psychopathology. *Journal Current Opinion in Psychology*, 43, 199-204. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2021.07.016>
- Zagefka, H., Clarke, Z., Kabeli, G., Lundy, C., Plumtree, A., & Smith, G. (2021). Lay beliefs about romantic relationship: A mediator of the effect of family dysfunction on romantic relationship satisfaction. *Journal of adult development*, 28(4), 299-308. <https://doi.org/10.1007/s10804-021-09374-4>